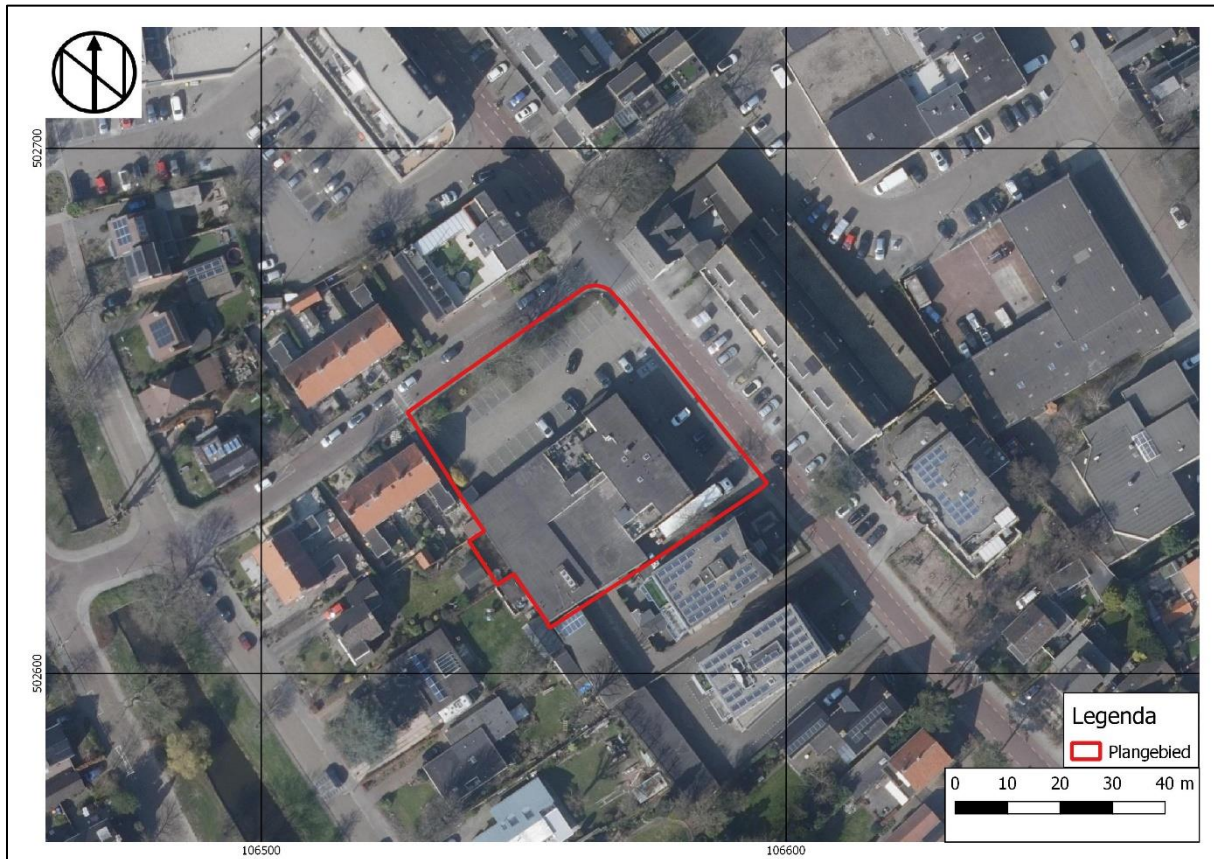

Bureauonderzoek Archeologie

Plangebied Aldi Gerrit van Assendelftstraat
32 te Heemskerk, Gemeente Heemskerk

Opdrachtgever

Mees Ruimte en Milieu
Nijverheidsweg 16A
T.a.v. B.M. van den Haak
088-744 0838

Projectnummer

224201

Kenmerk

EBM/ALG/HAMA/224201

Eindredactie/kwaliteitscontrole

Drs. E.E.A. van der Kuijl

Paraaf

Datum

23-01-2023

Project : BO Plangebied Aldi Gerrit van Assendelftstraat 32 te Heemskerk, Gemeente Heemskerk
Kenmerk : EBM/ALG/HAMA/224201

Colofon

Opdrachtgever	Mees Ruimte en Milieu
Project	Bureauonderzoek Archeologie Plangebied Aldi Gerrit van Assendelftstraat 32 te Heemskerk
Projectnummer	224201
Titel	Bureauonderzoek Archeologie Plangebied Aldi Gerrit van Assendelftstraat 32 te Heemskerk, Gemeente Heemskerk
Datum en versie	23-01-2022, versie 1.1 (concept)
Auteurs	E. Bosman MA en drs. E.E.A. van der Kuijl
Kwaliteitscontrole	Drs. E.E.A. van der Kuijl (sr. KNA archeoloog)
Afbeelding voorzijde:	Luchtfoto (Pdok).

Inhoud

Samenvatting.....	4
1. Inleiding.....	6
1.1 Inleiding en onderzoekskader	6
1.2 Doel en vraagstelling van het bureauonderzoek	7
1.3 Werkwijze	7
1.4 Beleidskaders	8
1.5 Administratieve gegevens.....	10
2 Bureauonderzoek en verwachtingsmodel.....	11
2.1 Landschapsgenese.....	11
2.2 Historische ontwikkeling plangebied	14
2.3 Archeologische waarden	19
2.4 Archeologisch verwachtingsmodel	23
3 Conclusie en aanbeveling.....	25
3.1 Conclusie	25
3.2 Selectieadvies.....	25
3.3 Voorbehoud	26
Gebruikte literatuur	27
Rapporten	27
Geraadpleegde websites	27
BIJLAGEN	28

Samenvatting

Hamaland Advies heeft in opdracht van Mees Ruimte & Milieu een archeologisch onderzoek uitgevoerd aan de Gerrit van Assendelftstraat 32 te Heemskerk (Afbeelding 1). Aanleiding voor het onderzoek is de sloop en nieuwbouw van het aanwezige Aldi filiaal en de hiervoor benodigde omgevingsvergunning. Naast de nieuwe supermarkt worden ook meerdere woningen gebouwd. Tot welke diepte de verstoringen zullen reiken is nog onbekend. Het plangebied heeft een oppervlakte van 2.404 m².

In het bestemmingsplan 'Centrum Heemskerk' (2013) heeft het plangebied de dubbelbestemming Waarde Archeologie 2. Hiervoor geldt dat een archeologisch onderzoek nodig is bij bodemingrepen groter dan 60 m² en dieper dan 40 cm-mv om de archeologische waarden vast te stellen.¹ Door de overschrijding van deze vrijstellingsgrens is door Hamaland Advies een KNA conform bureauonderzoek uitgevoerd, waarbij een archeologische verwachtingsmodel is opgesteld. Het bevoegd gezag, Gemeente Heemskerk en diens archeologisch adviseur (NMF Erfgoed) zullen de resultaten van het onderzoek en de aanbevelingen uit deze rapportage toetsen.

Conclusie

Uit de resultaten van het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied gelegen is op geëgaliseerde duinen of strandwallen, waarop vlakvaaggronden zijn ontstaan. In een onderzoek in de omgeving is het zand van deze duin- en strandafzettingen op ca. 70 tot 90 cm-mv aangetroffen. Onder deze afzettingen zullen zich getijdeafzettingen bevinden van het Oer-IJ.

De kans dat de bodem binnen het plangebied is verstoord, is aannemelijk. Het plangebied is meerdere malen bebouwd geweest, zowel met historische als moderne bebouwing. De moderne bebouwing (Aldi filiaal) zal de bodem en de daaronder liggende resten verstoord hebben. Voor de huidige bebouwing is zeker aan te nemen dat dit het geval is, maar voor de voormalige (gesloopte) bebouwing is dit onbekend. Daarnaast zijn er delen van het plangebied die nooit bebouwd zijn geweest, dus daar zal de bodem waarschijnlijk nog intact zijn.

In de omgeving van het plangebied zijn veel archeologische vondsten gedaan en er zijn enkele vindplaatsen bekend. Dit betreffen vooral vindplaatsen uit de IJzertijd-Romeinse Tijd. Daarnaast zijn er veel resten uit de Middeleeuwen en Nieuwe Tijd aangetroffen. Dit hangt samen met het feit dat het plangebied tegen het historische centrum van Heemskerk aanligt. Het plangebied zelf is vanaf het einde van de 19de eeuw bebouwd geweest en de resten van deze bebouwing kunnen nog in de bodem aanwezig zijn. Over het algemeen kunnen er binnen het plangebied, gelet op de landschappelijke context, resten vanaf het Neolithicum tot en met de Nieuwe Tijd voor komen. Gezien de grote hoeveelheid archeologische resten uit de periode IJzertijd-Nieuwe Tijd die in de omgeving van het plangebied zijn aangetroffen, geldt er een zeer hoge verwachting voor resten uit die periode indien sprake is van een intacte bodemopbouw. Voor het Neolithicum en de Bronstijd geldt een middelhoge verwachting en voor de Tweede Wereldoorlog geldt een lage verwachting.

Selectieadvies

Door de nieuwe bodemingrepen zullen potentieel aanwezige archeologische vindplaatsen verstoord worden. Onder de huidige bebouwing is naar alle waarschijnlijkheid de bodem dusdanig verstoord dat daar geen archeologische resten meer voor zullen komen. Binnen het plangebied zijn echter ook delen die niet (sub)recent bebouwd zijn geweest of waarvan de exacte locatie van de bebouwing niet kan worden vastgesteld.

Op basis hiervan adviseert Hamaland Advies om een verkennend booronderzoek conform de BRL SIKB 4003 uit te voeren. Een verkennend booronderzoek heeft als doel om de bodemopbouw en de mate van intactheid van het bodemprofiel vast te stellen. Zodoende kan worden bepaald of er in het plangebied nog intacte archeologische lagen aanwezig (kunnen) zijn. Voorafgaand aan het

¹https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.0396.BPhkcentrum2010-VA01/r_NL.IMRO.0396.BPhkcentrum2010-VA01_2.20.html.

booronderzoek is een Plan van Aanpak opgesteld². De boringen zullen buiten de bestaande bebouwing en buiten de aanwezige kabels en leidingen worden gezet.

Voorbehoud

Het uitgevoerde onderzoek is op zorgvuldige wijze verricht volgens de algemeen gebruikelijke inzichten en methoden. Het archeologisch onderzoek is erop gericht om de kans op het aantreffen dan wel vernietigen van archeologische waarden bij bouwwerkzaamheden in het plangebied te verkleinen.

Wij wijzen erop dat het selectiebesluit van het bevoegd gezag af kan wijken van het selectieadvies van Hamaland Advies.

Verder dient te allen tijde bij het afgeven van een omgevingsvergunning de wettelijke meldingsplicht (Erfgoedwet 1-7-2016, art. 5.10 en 5.11) kenbaar te worden gemaakt, om het documenteren van toevalsvondsten te garanderen: *“Degene die anders dan bij het doen van opgravingen een zaak vindt waarvan hij weet dan wel redelijkerwijs moet vermoeden dat het een monument is (in roerende of onroerende zin), meldt die zaak zo spoedig mogelijk bij onze minister”*. Deze aangifte dient te gebeuren bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in Amersfoort en de verantwoordelijke ambtenaar van de Gemeente Heemskerk.

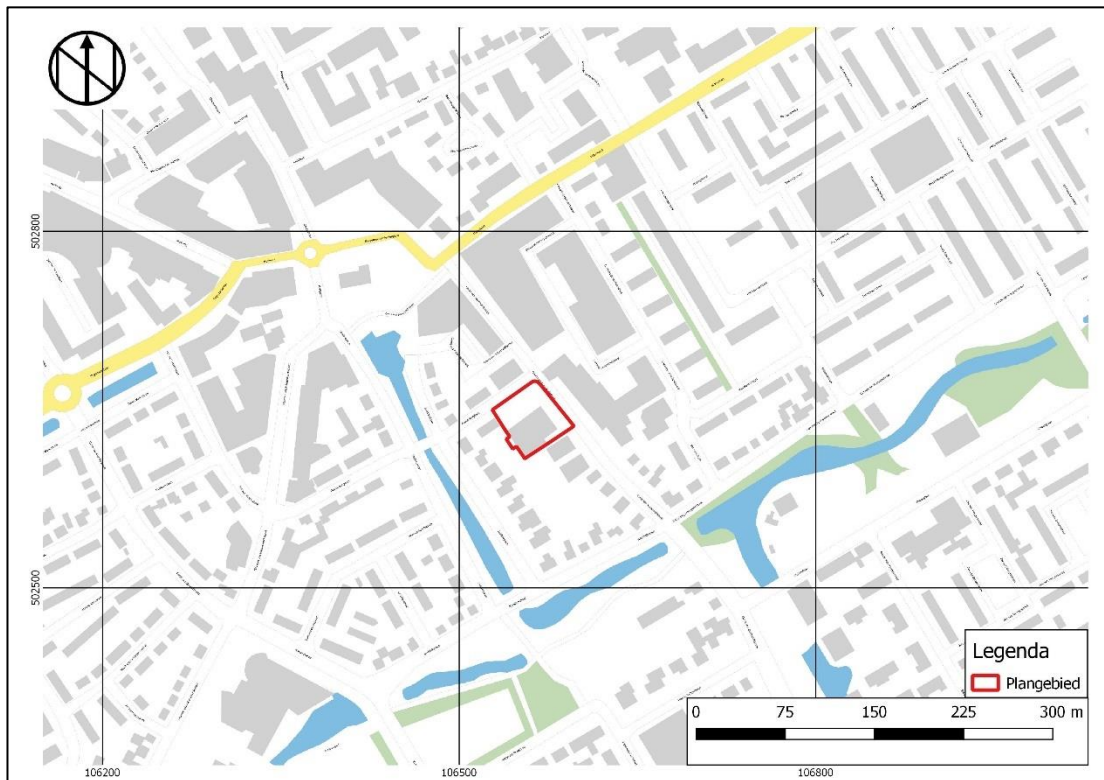
²Bosman en Van der Kuijl, 2023.

1. Inleiding

1.1 Inleiding en onderzoekskader

Hamaland Advies heeft in opdracht van Mees Ruimte & Milieu een archeologisch onderzoek uitgevoerd aan de Gerrit van Assendelftstraat 32 te Heemskerk (Afbeelding 1). Aanleiding voor het onderzoek is de sloop en nieuwbouw van het aanwezige Aldi filiaal en de hiervoor benodigde omgevingsvergunning. Naast de nieuwe supermarkt worden ook meerdere woningen gebouwd. Tot welke diepte de verstoringen zullen reiken is nog onbekend. Het plangebied heeft een oppervlakte van 2.404 m².

In het bestemmingsplan 'Centrum Heemskerk' (2013) heeft het plangebied de dubbelbestemming Waarde Archeologie 2. Hiervoor geldt dat een archeologisch onderzoek nodig is bij bodemingrepen groter dan 60 m² en dieper dan 40 cm-mv om de archeologische waarden vast te stellen.³ Door de overschrijding van deze vrijstellingsgrens is door Hamaland Advies een KNA conform bureauonderzoek uitgevoerd, waarbij een archeologische verwachtingsmodel is opgesteld. Het bevoegd gezag, Gemeente Heemskerk en diens archeologisch adviseur (NMF Erfgoed) zullen de resultaten van het onderzoek en de aanbevelingen uit deze rapportage toetsen.

Afbeelding 1: Topografische kaart met plangebied binnen het rode kader (Pdok).

³https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.0396.BPhkcentrum2010-VA01/r_NL.IMRO.0396.BPhkcentrum2010-VA01_2.20.html.

1.2 Doel en vraagstelling van het bureauonderzoek

Het doel van het bureauonderzoek is het verkrijgen van inzicht in bekende en te verwachten archeologische waarden in en om het plangebied. Op basis van de verworven informatie wordt een archeologisch verwachtingsmodel voor de onderzoekslocatie opgesteld.

De volgende vragen zullen, indien mogelijk, beantwoord worden:

- Wat is de bodemopbouw en de vermoedelijke intactheid van het bodemprofiel binnen het plangebied?
- Kunnen er archeologische vindplaatsen in het onderzoeksgebied aanwezig zijn en zo ja welke en waar (welke diepte) en in welke vorm?

Het antwoord op deze vragen zal worden verwerkt in een archeologisch verwachtingsmodel voor het plangebied, waarbij aangegeven zal worden of een nader onderzoek door middel van boringen of proefsleuvenonderzoek nodig zal zijn of niet.

- Is aanvullend veldonderzoek door middel van boringen en/of proefsleuvenonderzoek noodzakelijk?

Op basis van de antwoorden op deze vragen zal een voorstel worden gedaan of en welk vervolgonderzoek noodzakelijk is.

1.3 Werkwijze

Het bureauonderzoek is uitgevoerd conform de eisen van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (protocol 4002 Bureauonderzoek KNA, versie 4.1) en bestaat uit de volgende onderdelen:

1. afbakenen Plan- en plangebied, vermelden overheidsbeleid, vaststellen consequenties toekomstig gebruik (KNA-LS01);
2. beschrijving van het huidig gebruik (KNA LSO2);
3. beschrijving van de historische situatie en de mogelijke verstoringen (KNA LSO3);
4. beschrijving van de bekende archeologische, ondergrondse bouwhistorische en aardwetenschappelijke kenmerken (KNA LSO4);
5. het opstellen van een specifieke verwachting en formulering onderzoeksstrategie (KNA LSO5);
6. het opstellen van een standaardrapport (KNA LSO6).

Om tot een gefundeerd archeologisch verwachtingsmodel te komen is voor het onderzoek relevant bronnenmateriaal geraadpleegd. Door informatie uit verschillende invalshoeken samen te voegen ontstaat de mogelijkheid dwarsverbanden te leggen tussen de diverse brontypen en aan de hand hiervan een geïntegreerd archeologisch verwachtingsmodel op te stellen. De gegevens voor het onderzoek zijn ontleend aan:

- Archis, het geautomatiseerde archeologische informatiesysteem voor Nederland
- geomorfologische, geologische, bodemkundig, topografisch en historisch kaartmateriaal;
- Cultuurhistorische hoofdstructuur van de Provincie Zuid-Holland
- archeologische rapporten en publicaties;
- Archeologie beleid in bestemmingsplannen Gemeente Heemskerk;
- relevante archeologische rapporten en publicaties;

Deze bronnen zijn geraadpleegd vanwege hun traceerbare gegevens en beschikbaarheid via het internet. Zie voor de specificatie van deze bronnen de voetnoten in de tekst, de literatuurlijst voor rapporten en geraadpleegde websites.

1.4 Beleidskaders

Rijksbeleid

In 1992 werd in Valletta door de Ministers van Cultuur van de bij de Raad van Europa aangesloten landen het 'Europees Verdrag inzake de bescherming van het Archeologisch Erfgoed', beter bekend onder de naam 'Verdrag van Malta', ondertekend. De Wet op de Archeologische Monumentenzorg is op 1 september 2007 in werking getreden. De nieuwe wet heeft zijn beslag gekregen via een wijziging van de Monumentenwet 1988, aanpassingen in de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) en enkele andere wetten en met de invoering van de Wabo (2010). Met de nieuwe Wet op de Archeologische Monumentenzorg is het accent komen te liggen op het streven naar het behoud en beheer van archeologische waarden in de bodem (in situ) en het beperken van (de noodzaak van) archeologische opgravingen. Uitgangspunt van het nieuwe beleid is tevens het principe 'de verstoorder betaald'. Bij het voorbereiden van werkzaamheden die het bodemarchief kunnen verstoren (zoals de aanleg van een weg, een nieuwe woonwijk, een bedrijventerrein), dient onderzocht te worden of daardoor archeologische resten verstoord kunnen worden. Als uit het onderzoek blijkt dat er archeologische waarden aanwezig zijn en deze niet ter plaatse behouden kunnen blijven, dan dient de initiatiefnemer van het werk de kosten te dragen die gepaard gaan met het opgraven en conserveren van de plaats. Met de introductie van de nieuwe wet zijn de kerntaken en bestuurlijke verantwoordelijkheden van gemeenten veranderd. Eén van de belangrijkste consequenties is, dat gemeenten een centrale rol is toegekend in de bescherming van archeologisch erfgoed. In de wet is bepaald, dat gemeenten door inzet van een planologisch instrumentarium het archeologisch belang dienen te waarborgen.

Bescherming van het archeologisch erfgoed kan onder meer vorm krijgen door in bestemmingsplannen regels ter bescherming van bekende en te verwachten archeologische waarden op te nemen. In de regelgeving is vastgelegd dat in het kader van een omgevingsvergunning van de aanvrager geëist kan worden dat hij een rapport overlegt waarin de archeologische waarde van het te verstoren terrein voldoende is vastgesteld. Voor de toetsing van archeologische waarden is een archeologisch bestel ontwikkeld, waarmee de archeologische waarde van een terrein bepaald kan worden door middel van een getrappt systeem van onderzoek. In het kader van het vrijstellingsbesluit volstaat in eerste instantie een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek.

Per 1 juli 2016 is de Erfgoedwet van toepassing. De Erfgoedwet harmoniseert bestaande wet- en regelgeving, schrapt overbodige regels en legt de verantwoordelijkheid voor de bescherming van het cultureel erfgoed zoveel mogelijk bij het erfgoedveld zelf: musea, collectiebeheerders, archeologen, eigenaren en overheden. Bepaalde onderdelen van de wettelijke bescherming van het cultureel erfgoed verhuizen naar de nieuwe Omgevingswet. De vuistregel hierbij is: duiding van erfgoed in de Erfgoedwet, omgang met erfgoed in de fysieke leefomgeving in de Omgevingswet.

Provinciaal Beleid

De provincie is vanuit de Ontgrondingwet (artikel 5, lid 2), Wet Milieubeheer (artikel 1.2.) en de Provincie Wet (artikel 145) het bevoegde gezag inzake archeologie. Bij milieueffectrapportages (MER) en Strategische Milieu Beoordelingen (SMB) kan afhankelijk van de ligging en omvang van het plan zowel het Rijk, provincie als gemeente optreden als bevoegd gezag. Het archeologiebeleid van de provincie Noord-Holland richt zich op het bewaren van het erfgoed in de bodem (*in situ*). De provincie streeft ernaar het behoud als afwegingscriterium mee te laten wegen, zowel in de provinciale ruimtelijke plannen als in de plannen die zij toetst. De locatie van de meeste archeologische vindplaatsen is onbekend, omdat deze plekken veelal onder het maaiveld verborgen liggen. Om deze waarden te beschermen streeft de provincie ernaar deze overblijfselen zo vroeg mogelijk in de planontwikkeling door een archeologisch vooronderzoek te lokaliseren en waarderen. Bij toetsing door provincie wordt nagegaan of bij de planvorming voldoende archeologisch vooronderzoek is verricht. Wanneer behoud in situ niet mogelijk is, wordt allereerst vastgesteld of de aantasting van de archeologische waarden onvermijdelijk wordt geacht. De provincie is van mening dat er een zwaarwegend maatschappelijk belang in het geding moet zijn, wil de aantasting als onvermijdelijk worden aangemerkt. Daarnaast moet worden vastgesteld of er redelijkerwijs geen alternatieve oplossingen voorhanden zijn. Indien de aantasting onvermijdelijk is dient de informatie van het bodemarchief te worden veiliggesteld door middel van een wetenschappelijk verantwoord onderzoek, uitgevoerd volgens algemeen geldende normen/richtlijnen van de beroepsgroep (Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, KNA, versie 4.1).

Gemeentelijk beleid

Met de invoering van de Wet op de archeologische monumentenzorg in 2007 is de verantwoordelijkheid voor het bodemarchief gedelegeerd aan gemeenten. Gemeente Heemskerk treedt daarom op als bevoegd gezag. Op 17 december 2009 is de Beleidsnota archeologie gemeente Heemskerk 2009 vastgesteld. In deze nota zijn diverse actiepunten geformuleerd om het archeologiebeleid in de gemeente Heemskerk te implementeren. Alle bestemmingsplannen zijn geactualiseerd en voor het hele grondgebied van de gemeente Heemskerk is de dubbelbestemming archeologie opgenomen. Hierdoor maakt archeologie deel uit van de reguliere werkprocedures.

In het bestemmingsplan 'Centrum Heemskerk' (2013) heeft het plangebied de dubbelbestemming Waarde Archeologie 2. Hiervoor geldt dat een archeologisch onderzoek nodig is bij bodemingrepen groter dan 60 m² en dieper dan 40 cm-mv om de archeologische waarden vast te stellen.

Project : BO Plangebied Aldi Gerrit van Assendelftstraat 32 te Heemskerk, Gemeente Heemskerk
 Kenmerk : EBM/ALG/HAMA/224201

1.5 Administratieve gegevens

Tabel 1: Gegevens projectgebied

Opdrachtgever			Mees Ruimte en Milieu				
Projectnaam			Plangebied Aldi Gerrit van Assendelftstraat 32 te Heemskerk				
Uitvoerder, Beheer en plaats documentatie			Hamaland Advies, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem				
Bevoegd gezag			Gemeente Heemskerk				
Toetser namens bevoegd gezag			NMF Erfgoedadvies				
Provincie, Gemeente, Plaats			Noord-Holland, Heemskerk, Heemskerk				
Adres en Toponiem			Gerrit van Assendelftstraat 32				
x, y coördinaten							
N	106.564/502.673	O	106.596/502.636	Z	106.554/502.608	W	106.527/502.649
Hoogte plangebied			1,2 tot 1,4 m+NAP (onbebouwde deel)				
CMA/AMK Status en nr.			n.v.t.				
Kadastrale gegevens			HKK01-D perceel 3015, 3016 en 4056				
Archis Onderzoekmeldingsnummer			5327924100				
Oppervlakte plangebied/ onderzoeksgebied			2.404 m²				
Huidig grondgebruik			Winkel en parkeerplaats				
Toekomstig grondgebruik			Winkel en parkeerplaats				
Geomorfologie extrapolatie			2M92 Vlake ontstaan door afgraving en/of egalisatie van duinen of strandwallen				
Bodemtype extrapolatie			Zn21 Vlakvaaggronden; leemarm en zwak lemig fijn zand pMn52C Kalkarme leek-/woudeerdgronden; zavel, profielverloop 2 Mn25C Kalkarme poldervaaggronden; zware zavel, profielverloop 5				
Grondwatertrap extrapolatie			VIIo GHG 80-140 cm-mv, GLG 120-180 cm-mv				
Geologie			Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Zandvoort				
Periode			Neolithicum t/m Nieuwe Tijd				

2 Bureauonderzoek en verwachtingsmodel

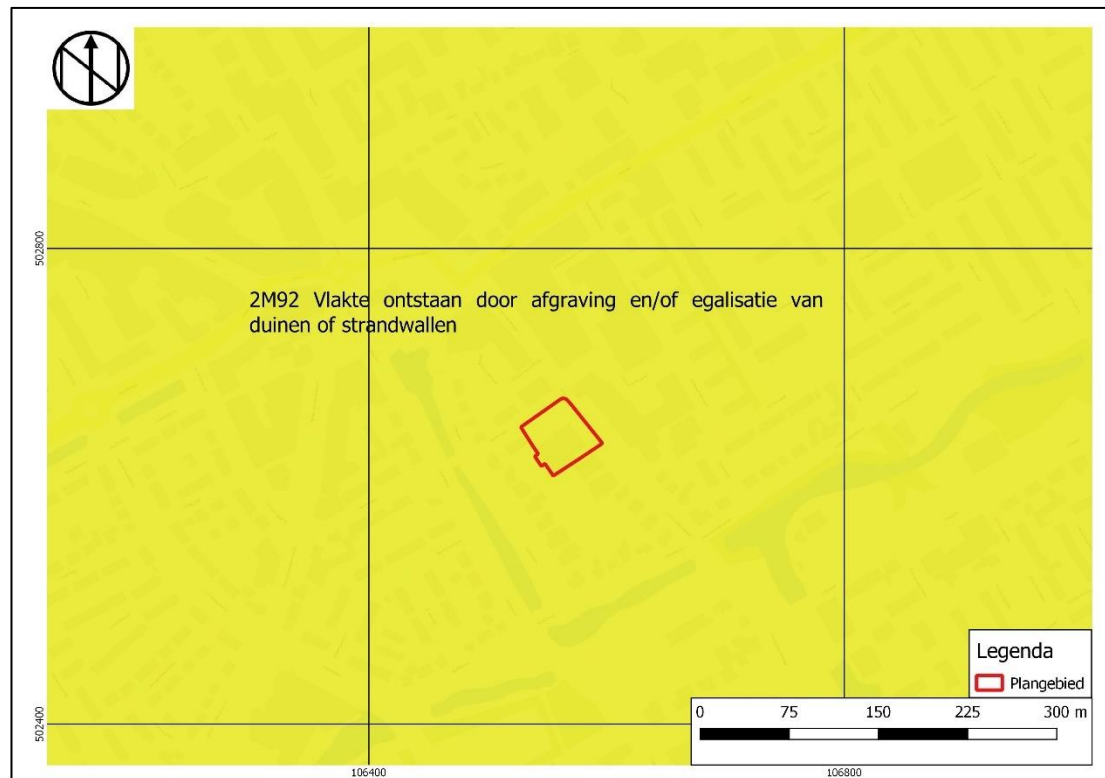
2.1 Landschapsgenese

Geologie

Het plangebied is gelegen op duinen en strandwallen en bevindt zich in het zogenaamde Oer-IJ Estuarium. Dit houdt in dat het plangebied in een getijdelandchap lag waarbij het dynamische milieu steeds van water naar land veranderde en weer terug.⁴ Als rond 5500 en 4500 jaar geleden deze werking kalmeert, stabiliseert de kustlijn en worden er strandwallen gevormd richting het westen. Dit proces ging door tot ca. 4000 tot 3000 jaargeleden en deze strandwallen behoren tot de Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Zandvoort, waar het plangebied ook toebehoort.⁵

Geomorfologie en bodem

Op de geomorfologische kaart⁶ is te zien dat het plangebied op een vlakte ontstaan door afgraving en/of egalisatie van duinen of strandwallen ligt (Afbeelding 2). Het oorspronkelijke reliëf in deze gebieden is verdwenen. Op de bodemkaart⁷ is het plangebied niet gekarteerd vanwege de ligging in de bebouwde kom (Afbeelding 3). Extrapolatie van gegevens buiten de bebouwde kom geven drie mogelijke bodemtypes weer. Vlakvaaggronden van leemarm en zwak lemig fijn zand (Zn21) komen ten zuiden van het plangebied voor. Ten noordwesten bevinden zich kalkarme leek-/woudeerdgronden van zavel, profielverloop 2 (pMn52C) en ten zuidoosten bevinden zich kalkarme poldervaaggronden van zware zavel, profielverloop 5 (Mn25C). Gelet op de geomorfologische typering is het waarschijnlijk dat er binnen het plangebied vlakvaaggronden voorkomen.

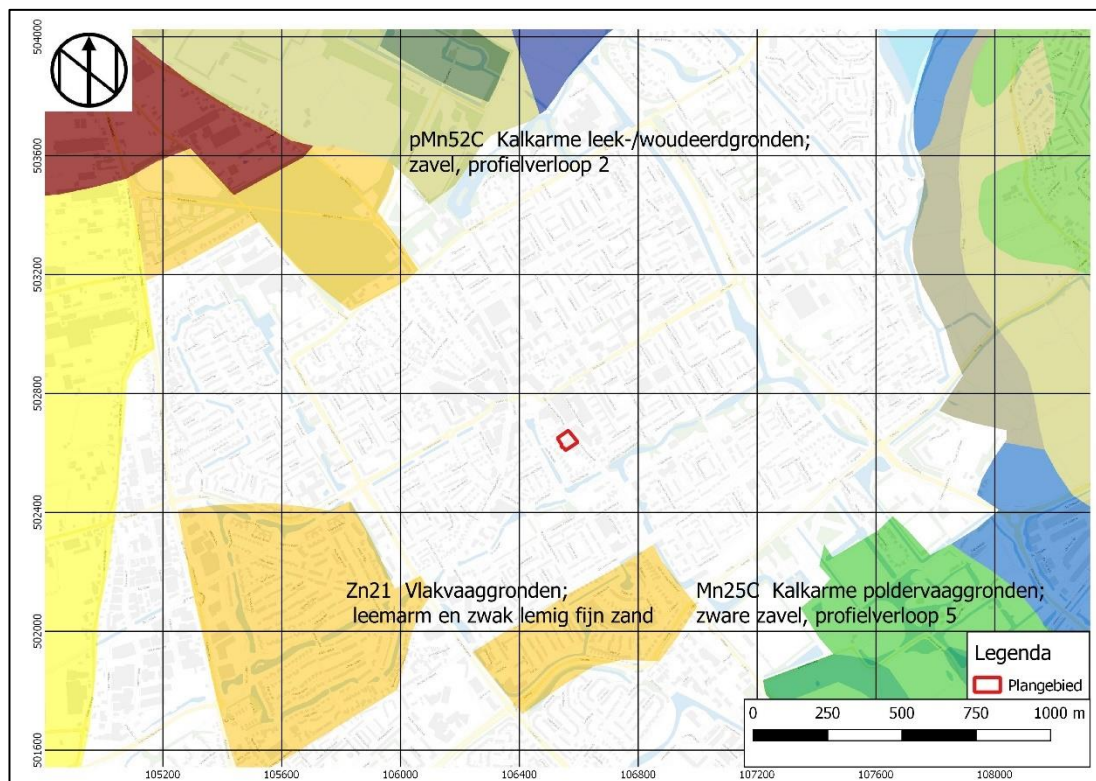
Afbeelding 2: Uitsnede van de geomorfologische kaart met het plangebied binnen het rode kader (Archis3).

⁴ Lange et al. 2004.

⁵ Berendsen 2004.

⁶ Archis3.

⁷ Archis3.

Afbeelding 3: Uitsnede uit de bodemkaart met het plangebied binnen het rode kader (Archis3).

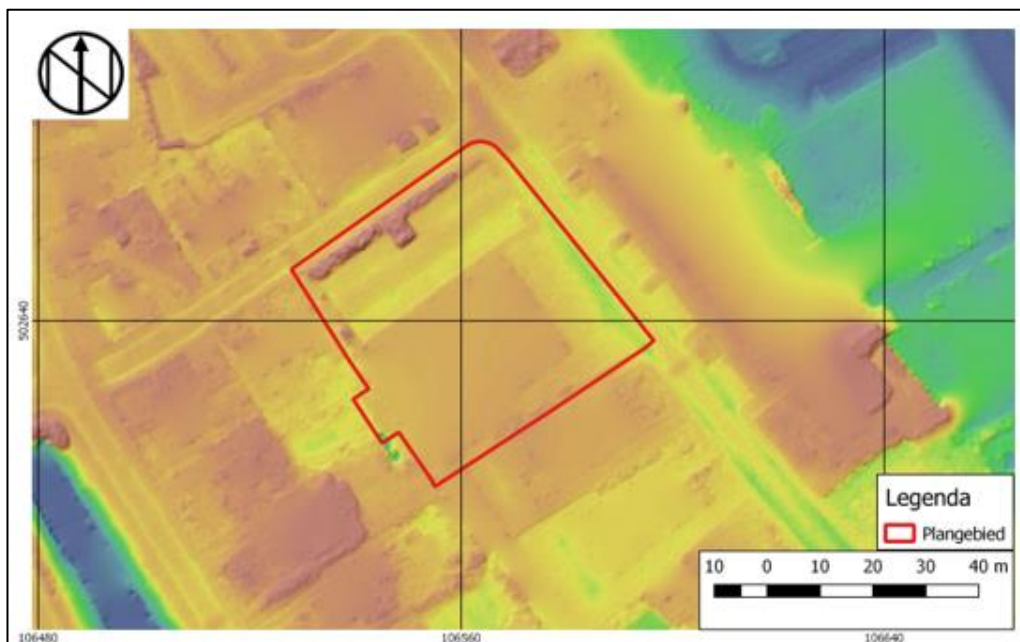
Grondwater

Binnen het plangebied is waarschijnlijk sprake van grondwatertrap VIIo. Dit houdt in dat er sprake is van een gemiddeld hoogste grondwaterstand (winter) tussen de 80 en 140 cm-mv en een gemiddeld laagste grondwaterstand tussen de 120 en 180 cm-mv.

Hoogte

Het plangebied heeft op het Actueel Hoogtebestand Nederland⁸ (Afbeelding 4) een maaiveldhoogte tussen ca. 1,20 en 1,40 m+NAP op het onbebouwde gedeelte. De verhoogde strook die zichtbaar is op de kaart betreft beplanting, waarbij de bodem een hoogte heeft tussen ca. 1,7 en 2 m+NAP. Binnen het plangebied komt geen natuurlijk reliëf voor, aangezien het plangebied bestraat en ingericht is.

⁸ Ahn.nl.

Afbeelding 4 Actueel Hoogtebestand Nederland met het plangebied binnen het rode kader (AHN4).

Bodemloket en Dinoloket

Het bodemloket⁹ geeft inzicht in maatregelen die de afgelopen jaren getroffen zijn om de bodemkwaliteit van de omgeving in kaart te brengen (bodemonderzoek) of te herstellen (bodemsanering). Voor het plangebied is ter plaatse van de bebouwing een melding opgenomen voor een voormalig benzinestation, waarbij wordt opgemerkt dat de locatie voldoende is gesaneerd.¹⁰

In het Dinoloket staan binnen 200 meter rondom het plangebied twee geologische boringen geregistreerd die een beeld kunnen geven van de bodemopbouw van het plangebied (Afbeelding 5).

Boring B19C1394 is 90 meter ten oosten van het plangebied gezet tot 6,00 m-mv en is als volgt beschreven:

Diepte in m-mv	Grondsoort	Lithostratigrafie
Vanaf het maaiveld tot 1,90	Zand	Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Zandvoort
Van 1,90 tot 2,00	Sterk humeuze, zwak zandige klei	Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Wormer
Van 2,00 tot 2,40	Zwak zandige klei	
Van 2,40 tot 3,50	Klei	
Van 3,50 tot 6,00	Zeefijn zand	

Boring B19C1394 is 170 meter ten zuiden van het plangebied gezet tot 4,00 m-mv en is als volgt beschreven:

Diepte in m-mv	Grondsoort	Lithostratigrafie
Vanaf het maaiveld tot 0,10	Geen monster	n.v.t.
Van 0,10 tot 2,00	Zeefijn zand	Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Zandvoort
Van 2,00 tot 2,20	Kleiig zandig veen	Formatie van Nieuwkoop
Van 2,20 tot 3,00	Kleiig, matig humeus zand	

⁹ www.bodemloket.nl.

¹⁰ <https://gisviewer.odijmond.nl/?Adviesbodem>.

Van 3,00 tot 4,00	Matig humeus zand	Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Zandvoort
-------------------	-------------------	--

Afbeelding 5 Geologische boringen uit het Dinoloket met het plangebied binnen het rode kader (dinoloket.nl).

2.2 Historische ontwikkeling plangebied

Het plangebied is net buiten de historische kern van Heemskerk gelegen. De naam Heemskerk wordt voor het eerst genoemd in 1063 als 'Hemezenkirya' in de akte van Echternach. Door de strategische locatie werden er verschillende kastelen in de omgeving aangelegd in de 11de en 12de eeuw. Na deze meer roerige jaren bleef Heemskerk achter als land- en tuinbouw dorp tot de industriële ontwikkelingen in de omgeving in de jaren '60 van de 20ste eeuw de aard van het dorp veranderden.¹¹

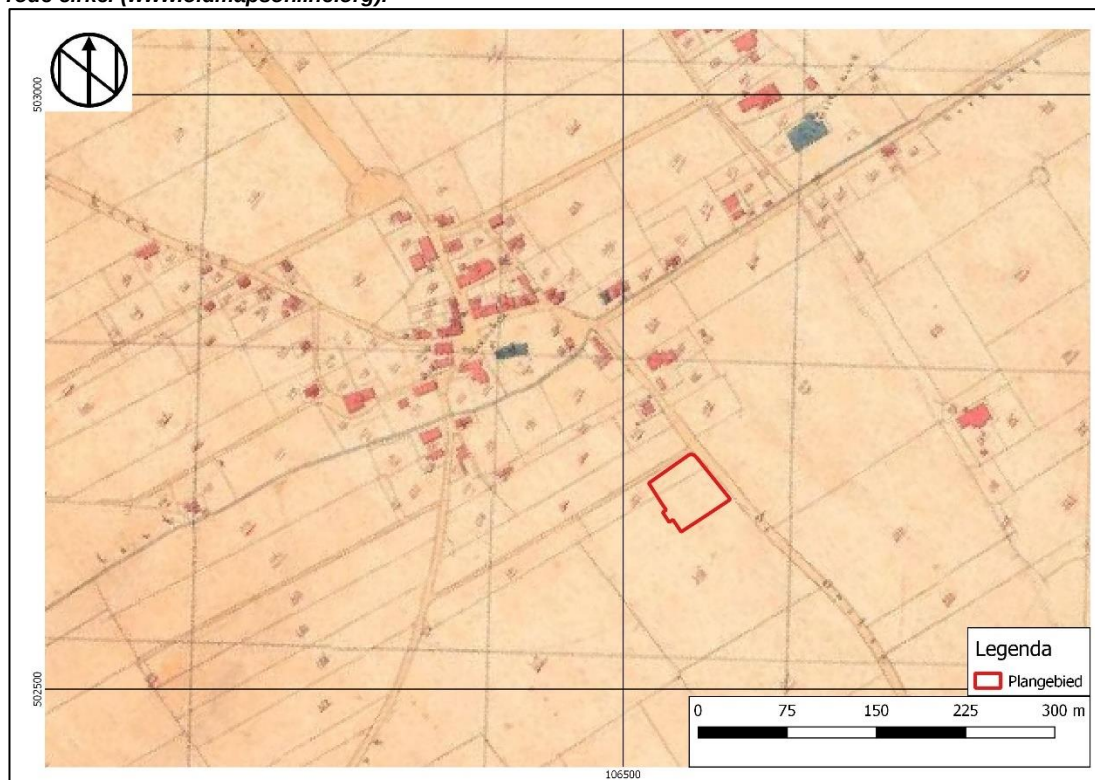
Historische kaarten

Voor het plangebied zijn geen gedetailleerde kaarten van vóór 1828 aanwezig. Op de kaart van Blaeu uit 1645 ligt het plangebied ten oosten van de kern van Heemskerk en ten zuidoosten van 't Huys te Marquet (Afbeelding 6). Op de Kadastrale Minuut van 1811-1832 is het plangebied met meer precisie te plaatsen (Afbeelding 7). Het is gelegen op de percelen 356 en 361, welke volgens de bijbehorende beschrijving respectievelijk in gebruik waren als bouwland en bos. Daarnaast grenst het plangebied aan de Oosterweg. Niet lang daarna wordt het plangebied bebouwd, zoals te zien is op de topografische kaart van 1880 (Afbeelding 8). Langs de Oosterweg zijn inmiddels twee gebouwen gerealiseerd. Net na het begin van de 20ste eeuw komt hier nog een gebouwtje bij en halverwege de 20ste eeuw nog een (Afbeelding 9 & 10). In de jaren '60 van de 20ste eeuw wordt de huidige bebouwing gebouwd binnen het plangebied (Afbeelding 11). Volgens het kadaster was dit in 1965 en het verscheen in 1971 op de kaart. De huidige bebouwing werd nog een aantal keer aangepast (Afbeelding 12) en kreeg op de kaart van 1996 haar huidige vorm.

¹¹ <https://www.historischekringheemskerk.nl/over-heemskerk/>.

Afbeelding 6: Uitsnede uit de kaart van Blaeu van 1645 met de globale locatie van het plangebied binnen de rode cirkel (www.oldmapsonline.org).

Afbeelding 7: Uitsnede uit het minuutplan van 1811-1832 met de locatie van het plangebied binnen het rode kader (<https://beeldbank.cultureelerfgoed.nl>).

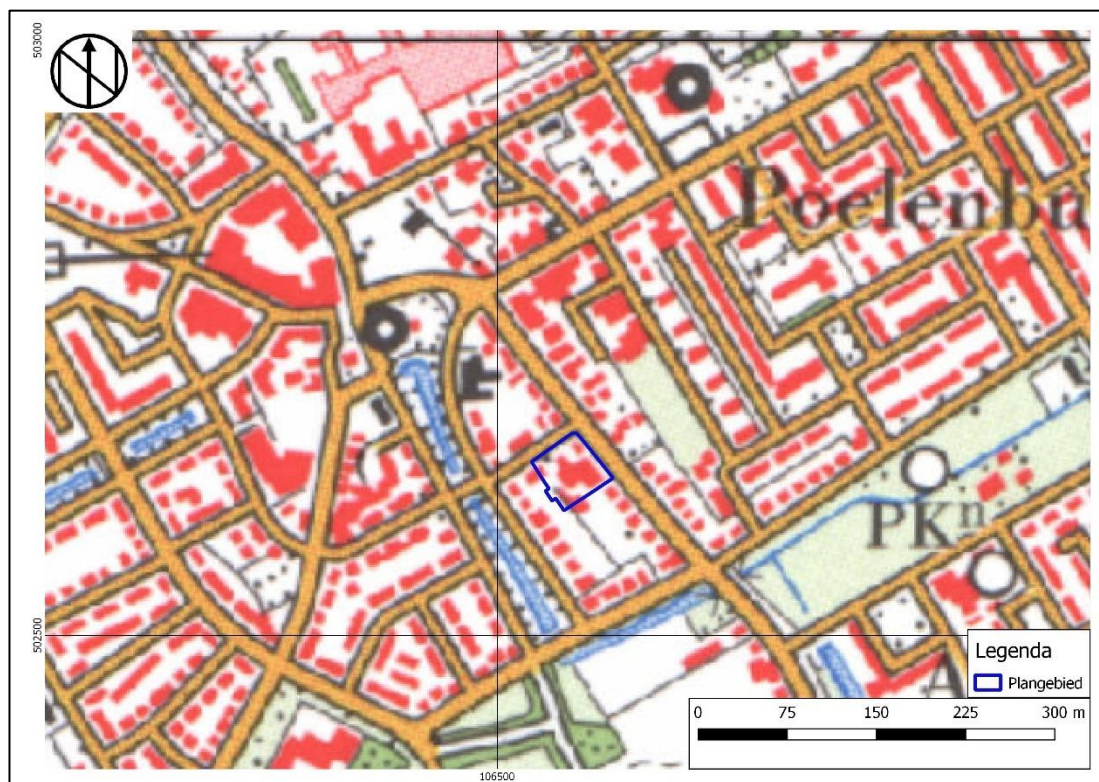
Afbeelding 8: Uitsnede uit de topografische kaart van 1880 met het plangebied binnen het rode kader (www.topotijdreis.nl).

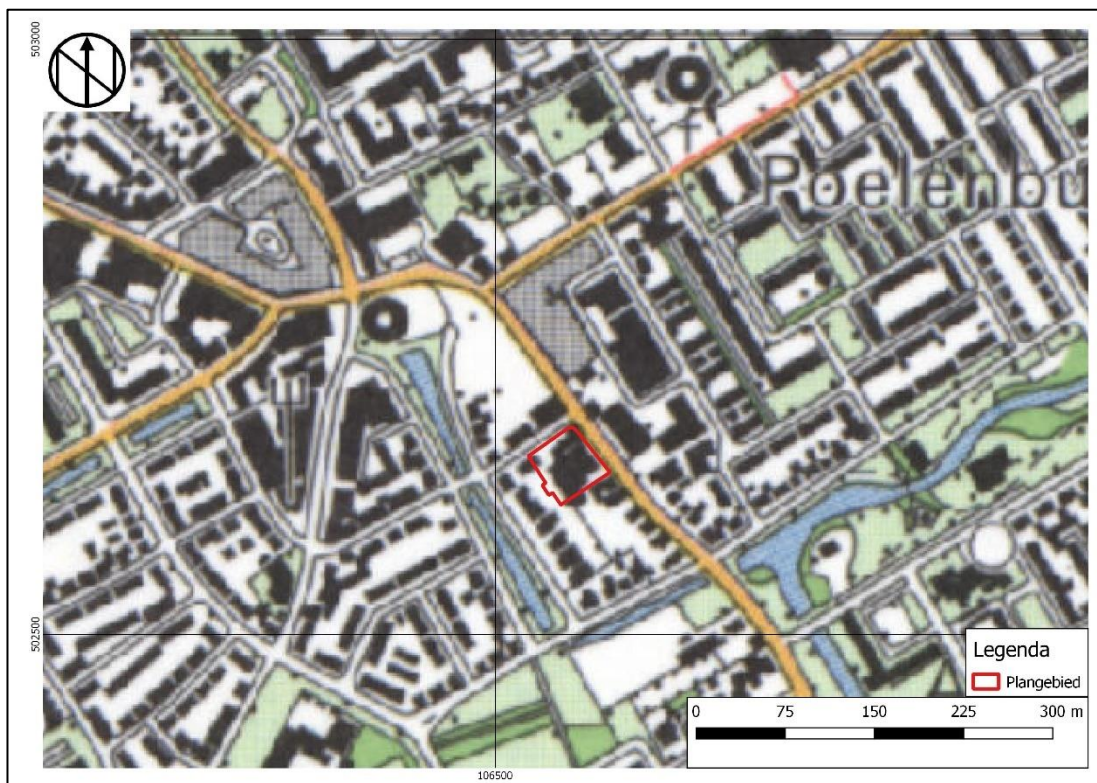
Afbeelding 9: Uitsnede uit de topografische kaart van 1900 met het plangebied binnen het rode kader (www.topotijdreis.nl).

Afbeelding 10: Uitsnede uit de topografische kaart van 1951 met het plangebied binnen het rode kader (www.topotijdreis.nl).

Afbeelding 11 Uitsnede uit de topografische kaart van 1971 met het plangebied binnen het blauwe kader (www.topotijdreis.nl).

Afbeelding 12 Uitsnede uit de topografische kaart van 1994 met het plangebied binnen het rode kader (www.topotijdreis.nl).

Bouwhistorische waarden

Historische kaarten geven aan dat het plangebied al vanaf het einde van de 19de eeuw bebouwd is geweest. Binnen het plangebied kunnen dus bouwhistorische resten verwacht worden. De meeste historische bebouwing lijkt gestaan te hebben waar de huidige en de inmiddels verdwenen moderne bebouwing zich bevindt of heeft bevonden. Hierdoor zal een deel van de resten van deze historische gebouwen waarschijnlijk verstoord zijn. In welke mate dit zal zijn, is niet duidelijk.

Tweede Wereldoorlog

Het plangebied ligt op de Indicatieve Kaart Militair Erfgoed¹² in een algemene bijna geheel Nederland omvattende zone, waar resten kunnen worden verwacht van kleinere objecten en structuren zoals crashlocaties, veldgraven en onderduikholten. Er is derhalve een lage verwachting op archeologische resten uit de Tweede Wereldoorlog.

¹² www.ikme.nl

2.3 Archeologische waarden

Het plangebied grenst in het westen bijna direct aan het AMK terrein 13948. Dit betreft de kern van Heemskerk. Binnen het plangebied zelf is nog geen archeologisch onderzoek uitgevoerd.¹³ In een straal van 400 m rondom het plangebied zijn in Archis3 de volgende onderzoeken en vondsten geregistreerd (Afbeelding 13).

Onderzoeksmeldingen

4747081100

Dit onderzoek betreft een booronderzoek door MUG uit 2019. Uit het onderzoek blijkt dat de bodem verstoord is en er zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen. De natuurlijke ondergrond is aangetroffen op 1,30-1,75 m-mv en deze bestaat uit getijdeafzettingen van klei met schelpgruis/zandlenzen en zandlagen met schelpgruis. Dit geeft aan dat het plangebied destijds onder invloed was van het getij.¹⁴

2203664100

Dit onderzoek betreft een proefsleuven onderzoek door ADC uit 2008. Tijdens het onderzoek werd verwacht een historische eendenkooi aan te treffen. Deze is echter niet aangetroffen. Er zijn enkel resten van recent gekapte bomen en een vennetje aangetroffen.¹⁵

2261190100

Dit onderzoek betreft een bureau- en booronderzoek door ARC uit 2009. In het bureauonderzoek werd verwacht dat er een middelhoge verwachting was voor archeologische resten vanaf het Neolithicum. Uit het booronderzoek bleek dat de bodem diep was verstoord en onder de verstoringen waren enkel de getijdeafzettingen van het Oer-IJ aanwezig.¹⁶

2389714100

Dit onderzoek betreft een proefsleuvenonderzoek door Hollandia Archeologie uit 2012. Verwacht werd dat Kasteel Rietwijk aangetroffen zou worden binnen het plangebied. Tijdens het onderzoek werd echter enkel een ophogingslaag met van elders aangevoerd Laat Middeleeuws en Nieuwe Tijds aardewerk aangetroffen. Ook zijn er resten van tuinbouw aangetroffen.¹⁷

4895977100

Dit onderzoek betreft een proefsleuvenonderzoek en een opgraving door IDDS uit 2020. Tijdens de onderzoeken is een vindplaats aangetroffen met bewoningsresten uit verschillende fases tussen de 15de en 20ste eeuw. Er zijn onder andere funderingen, kelders, muurwerk, waterputten en -kelders en vloeren aangetroffen, net als een dierbegraving. Tijdens het onderzoek is een grote verscheidenheid aan vondsten aangetroffen, voornamelijk aardewerk uit de 14de tot en met de 20ste eeuw. Een bijzondere vondst betreft een hangertje van het 'Heilig bloedwonder Hoogstraten'.¹⁸

5319079100

Dit onderzoek betreft een bureauonderzoek door Econsultancy uit 2022. Het onderzoek is zeer recentelijk uitgevoerd en er is nog geen rapport beschikbaar.

¹³ Archis3.

¹⁴ Vaars 2019.

¹⁵ Jezeer 2008.

¹⁶ Hebinck 2009.

¹⁷ Salomons en Hakvoort 2013.

¹⁸ De León Subías 2021.

2299537100

Dit onderzoek betreft een proefsleuvenonderzoek door RAAP uit 2011. Tijdens het onderzoek zijn veel overstoven akkerniveaus met eergetouwkrassen aangetroffen op ca. 70 tot 90 cm-mv. Deze akkers behoren waarschijnlijk tot een nederzetting in de omgeving. Het aardewerk dateert de akkers als IJzertijd, mogelijk Romeinse Tijd. Verwacht wordt dat rondom het plangebied sprake is van een intact paleo-landschap met in ieder geval een IJzertijd nederzetting.¹⁹

Vondstmeldingen

2792202100

Deze vondstmelding stamt uit 1978 en is gedaan tijdens niet archeologisch graafwerk. Het betreffen eergetouwkrassen uit de Vroege/Midden IJzertijd. Daarnaast is er een onbekend aantal stukken aardewerk uit dezelfde periode aangetroffen.²⁰

3034570100

Deze vondstmelding stamt uit 2003. Het betreft twee zandstenen pilaren die mogelijk hebben toebehoort aan voormalig kasteelterrein Poelenburg, welke zich 30 meter verderop bevindt. De palen lijken op de palen die als toegangspoort hebben gediend.²¹

2917023100

Deze vondstmelding stamt uit 1968. Het betreft de vondst van een onbekend aantal stukken kogelpot aardewerk, gedraaid aardewerk uit de Vroege en Late Middeleeuwen en Rijnlands steengoed uit de Late Middeleeuwen. Tot slot is er 1 stuk Badorf aardewerk aangetroffen.²²

2917080100

Deze vondstmelding stamt uit 1967. Het betreft de vondst van een onbekend aantal stukken aardewerk uit de Vroege/Late Middeleeuwen en een stuk Badorf aardewerk uit de Vroege Middeleeuwen C/D.²³

2952226100

Deze vondstmelding stamt uit 1976. Het betreft de vondst van een onbekend aantal stukken proto-steengoed uit de Late Middeleeuwen en een onbekend aantal stukken handgevormd inheems Romeins aardewerk.²⁴

3103055100

Deze vondstmelding stamt uit 1991 en betreft een AWN-opgraving. Tijdens die opgraving is een IJzertijd akkerlaag, paal- en afvalkuilen en een cultuurlaag uit de IJzertijd-Romeinse Tijd aangetroffen.²⁵

2792227100

Deze vondstmelding stamt uit 1997. Het betreft de vondst van een onbekend aantal stukken handgevormd aardewerk uit de Vroeg/Midden IJzertijd.²⁶

¹⁹ Briels 2011.

²⁰ [https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/\(zaak:\(fields:\(zaakidentificatie:'2792202100'\)\)\)\)](https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/(zaak:(fields:(zaakidentificatie:'2792202100'))))).

²¹ [https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/\(zaak:\(fields:\(zaakidentificatie:'3034570100'\)\)\)\)](https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/(zaak:(fields:(zaakidentificatie:'3034570100'))))).

²² [https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/\(zaak:\(fields:\(zaakidentificatie:'2917023100'\)\)\)\)](https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/(zaak:(fields:(zaakidentificatie:'2917023100'))))).

²³ [https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/\(zaak:\(fields:\(zaakidentificatie:'2917080100'\)\)\)\)](https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/(zaak:(fields:(zaakidentificatie:'2917080100'))))).

²⁴ [https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/\(zaak:\(fields:\(zaakidentificatie:'2952226100'\)\)\)\)](https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/(zaak:(fields:(zaakidentificatie:'2952226100'))))).

²⁵ [https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/\(zaak:\(fields:\(zaakidentificatie:'3103055100'\)\)\)\)](https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/(zaak:(fields:(zaakidentificatie:'3103055100'))))).

²⁶ [https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/\(zaak:\(fields:\(zaakidentificatie:'2792227100'\)\)\)\)](https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/(zaak:(fields:(zaakidentificatie:'2792227100'))))).

2946679100

Deze vondstmelding stamt uit 1993. Het betreft de vondst van een stenen fundering uit de Nieuwe Tijd. Mogelijk betreft het de funderingen van een oude kerk.²⁷

2917064100

Deze vondstmelding stamt uit 1970. Het betreft de vondst van een onbekend aantal stukken gedraaid aardewerk, een fragment Mayen aardewerk en een fragment Badorf aardewerk uit de Vroege Middeleeuwen. Daarnaast is een onbekend aantal stukken gedraaid aardewerk uit de Late Middeleeuwen aangetroffen.²⁸

2946621100

Deze vondstmelding stamt uit 1992. Het betreft de vondst van een Laat Middeleeuwse fundering, een kruik van steengoed en een granieten blok.²⁹

2917120100

Deze vondstmelding stamt uit 1970. Het betreft de vondst van een aantal ploegsporen en een onbekend aantal stukken afval en steengoed uit de Nieuwe Tijd. Verder is er 1 kogelpot uit de Late Middeleeuwen en een steen met de God Mars erin gegraveerd uit de Romeinse Tijd aangetroffen.³⁰

2917072100

Deze vondstmelding stamt uit 1969. Het betreft de vondst van een onbekend aantal stukken Paffrath en onbepaalde aardewerk uit de Late Middeleeuwen A.³¹

2952234100

Deze vondstmelding stamt uit 1968. Het betreft de vondst van een tufstenen grafkist uit de Late Middeleeuwen A.³²

3039699100

Deze vondstmelding stamt uit 2004. Het betreft de vondst van resten van de voormalige plek van het koor van de Laat Middeleeuwse kerk. Er zijn stukken proto-steengoed, grafsteentjes uit de 16de-18de eeuw en beschilderd pleisterwerk aangetroffen. De vondsten liggen erg dicht onder het oppervlak.³³

²⁷ [https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/\(zaak:\(fields:\(zaakidentificatie:'2946679100'\)\)\)\)](https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/(zaak:(fields:(zaakidentificatie:'2946679100'))))).

²⁸ [https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/\(zaak:\(fields:\(zaakidentificatie:'2917064100'\)\)\)\)](https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/(zaak:(fields:(zaakidentificatie:'2917064100'))))).

²⁹ [https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/\(zaak:\(fields:\(zaakidentificatie:'2946621100'\)\)\)\)](https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/(zaak:(fields:(zaakidentificatie:'2946621100'))))).

³⁰ [https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/\(zaak:\(fields:\(zaakidentificatie:'2917120100'\)\)\)\)](https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/(zaak:(fields:(zaakidentificatie:'2917120100'))))).

³¹ [https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/\(zaak:\(fields:\(zaakidentificatie:'2917072100'\)\)\)\)](https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/(zaak:(fields:(zaakidentificatie:'2917072100'))))).

³² [https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/\(zaak:\(fields:\(zaakidentificatie:'2952234100'\)\)\)\)](https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/(zaak:(fields:(zaakidentificatie:'2952234100'))))).

³³ [https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/\(zaak:\(fields:\(zaakidentificatie:'3039699100'\)\)\)\)](https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/(zaak:(fields:(zaakidentificatie:'3039699100'))))).

2917137100

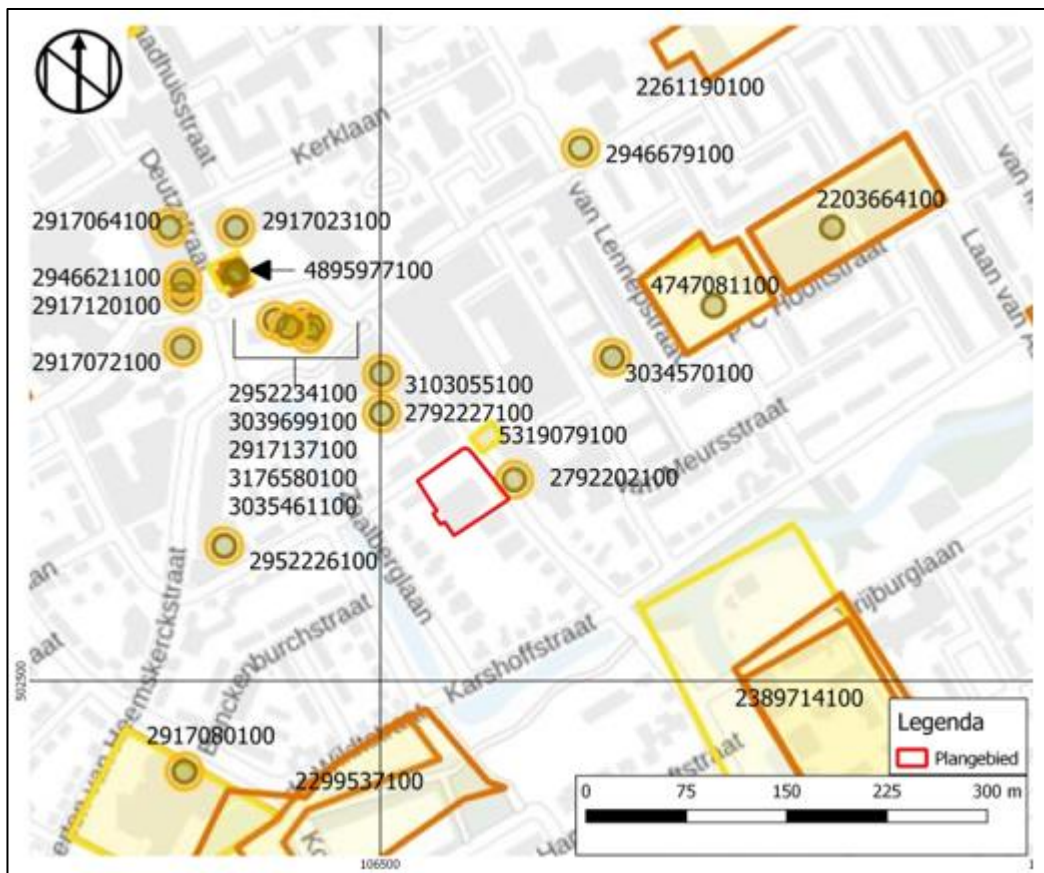
Deze vondstmelding stamt uit 1951. Het betreft de vondst van 22 stukken Pingsdorf aardewerk, 4 stukken kogelpot en een onbekend aantal stukken dierlijk bot uit de Late Middeleeuwen.³⁴

3176580100

Deze vondstmelding stamt uit 2004. Het betreft de vondst van funderingsresten van de kopzijde van het middeleeuwse koor en een stuk proto-steengoed uit de Late Middeleeuwen A/B.³⁵

3035461100

Deze vondstmelding stamt uit 2003. Het betreft de vondst van resten van het middeleeuwse koor uit de Late Middeleeuwen A/B en een aantal stukken roodbakend geglaazuurd aardewerk uit de Late Middeleeuwen-Nieuwe Tijd.³⁶

Afbeelding 13: Uitsnede uit de kaart met Archismeldingen met het plangebied binnen het rode kader (Archis3).

³⁴ [https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/\(zaak:\(fields:\(zaakidentificatie:'2917137100'\)\)\)\).](https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/(zaak:(fields:(zaakidentificatie:'2917137100')))).)

³⁵ [https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/\(zaak:\(fields:\(zaakidentificatie:'3176580100'\)\)\)\).](https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/(zaak:(fields:(zaakidentificatie:'3176580100')))).)

³⁶ [https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/\(zaak:\(fields:\(zaakidentificatie:'3035461100'\)\)\)\).](https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/(zaak:(fields:(zaakidentificatie:'3035461100')))).)

2.4 Archeologisch verwachtingsmodel

Op grond van de bekende geologische, landschappelijke, aardkundige, archeologische en historische gegevens in en rond het plangebied kan de archeologische verwachting worden bepaald.

- *Wat is de bodemopbouw en de vermoedelijke intactheid van het bodemprofiel binnen het plangebied?*

Het plangebied is gelegen op geëgaliseerde duinen of strandwallen, waarop vlakvaaggronden zijn ontstaan. In een onderzoek in de omgeving is het zand van deze duin- en strandafzettingen op ca. 70 tot 90 cm-mv aangetroffen. Onder deze afzettingen zullen zich getijdeafzettingen bevinden van het Oer-IJ.

De kans dat de bodem binnen het plangebied is verstoord, is aannemelijk. Het plangebied is meerdere malen bebouwd geweest, zowel met historische als moderne bebouwing. De moderne bebouwing (Aldi filiaal) zal de bodem en de daaronder liggende resten verstoord hebben. Voor de huidige bebouwing is zeker aan te nemen dat dit het geval is, maar voor voormalige bebouwing is dit onbekend. Daarnaast zijn er delen van het plangebied die nooit bebouwd zijn geweest, dus daar zal de bodem waarschijnlijk nog intact zijn.

- *Kunnen er archeologische vindplaatsen in het onderzoeksgebied aanwezig zijn?*

In de omgeving van het plangebied zijn veel archeologische vondsten gedaan en er zijn enkele vindplaatsen bekend. Dit betreffen vooral vindplaatsen uit de IJzertijd-Romeinse Tijd. Daarnaast zijn er veel resten uit de Middeleeuwen en Nieuwe Tijd aangetroffen. Dit hangt samen met het feit dat het plangebied tegen het historische centrum van Heemskerk aanligt. Het plangebied zelf is vanaf het einde van de 19de eeuw bebouwd geweest en de resten van deze bebouwing kunnen nog in de bodem aanwezig zijn. Over het algemeen kunnen er binnen het plangebied, gelet op de landschappelijke context, resten vanaf het Neolithicum tot en met de Nieuwe Tijd voor komen. Gezien de grote hoeveelheid archeologische resten uit de periode IJzertijd-Nieuwe Tijd die in de omgeving van het plangebied zijn aangetroffen, geldt er een zeer hoge verwachting voor resten uit die periode indien sprake is van een intacte bodemopbouw. Voor het Neolithicum en de Bronstijd geldt een middelhoge verwachting en voor de Tweede Wereldoorlog geldt een lage verwachting.

Tabel 3: Archeologische verwachting

Periode	Verwachting	Verwachte vindplaatstypen	Verwachte grondlaag (diepte)
Tweede Wereldoorlog	Laag	crashlocaties, veldgraven en onderduikholen	in of direct onder de bouwvoor
Late Middeleeuwen - Nieuwe Tijd	Zeer hoog	Resten van bebouwing	in of direct onder de bouwvoor
Vroege Middeleeuwen, Romeinse Tijd	Zeer hoog	Nederzettingsterreinen en begravingen.	In de duin of strandafzettingen vanaf ca. 70-90 cm-mv.
IJzertijd-Romeinse Tijd	Zeer Hoog	Nederzettingsterreinen en begravingen.	In de duin of strandafzettingen vanaf ca. 70-90 cm-mv.
Neolithicum-Bronstijd	Middelhoog	Nederzettingsterreinen, haardplaatsen, vuursteenconcentraties en vuursteenstrooiingen.	In de duin of strandafzettingen vanaf ca. 70-90 cm-mv.

- *Is aanvullend onderzoek noodzakelijk?*

Ja. Door de nieuwe bodemingrepen zullen potentieel aanwezige archeologische vindplaatsen verstoord worden. Onder de huidige bebouwing (Aldi filiaal) is naar alle waarschijnlijkheid de bodem dusdanig verstoord dat daar geen archeologische resten meer voor zullen komen. Binnen het plangebied zijn echter ook delen die niet (sub)recent bebouwd zijn geweest of waarvan de exacte locatie van de bebouwing niet kan worden vastgesteld. Dit geldt voor het onbebouwde deel van het plangebied.

Om de mate van intactheid van de bodemopbouw en de aanwezigheid van eventuele oude bewoningsslagen te kunnen traceren zullen verkennende boringen in het plangebied buiten de bestaande bebouwing en buiten de aanwezige kabels en leidingen worden gezet. Verkennende boringen zijn in principe niet geschikt voor het opsporen van vindplaatsen en kleinschalige fenomenen zoals (urnen)graven, waterputten en standsporen en het opsporen van vindplaatsen is dan ook niet het primaire doel van verkennende boringen

3 Conclusie en aanbeveling

3.1 Conclusie

Uit de resultaten van het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied gelegen is op geëgaliseerde duinen of strandwallen, waarop vlakvaaggronden zijn ontstaan. In een onderzoek in de omgeving is het zand van deze duin- en strandafzettingen op ca. 70 tot 90 cm-mv aangetroffen. Onder deze afzettingen zullen zich getijdeafzettingen bevinden van het Oer-IJ.

De kans dat de bodem binnen het plangebied is verstoord, is aannemelijk. Het plangebied is meerdere malen bebouwd geweest, zowel met historische als moderne bebouwing. De moderne bebouwing (Ald filiaal) zal de bodem en de daaronder liggende resten verstoord hebben. Voor de huidige bebouwing is zeker aan te nemen dat dit het geval is, maar voor de voormalige (gesloopte) bebouwing is dit onbekend. Daarnaast zijn er delen van het plangebied die nooit bebouwd zijn geweest, dus daar zal de bodem waarschijnlijk nog intact zijn.

In de omgeving van het plangebied zijn veel archeologische vondsten gedaan en er zijn enkele vindplaatsen bekend. Dit betreffen vooral vindplaatsen uit de IJzertijd-Romeinse Tijd. Daarnaast zijn er veel resten uit de Middeleeuwen en Nieuwe Tijd aangetroffen. Dit hangt samen met het feit dat het plangebied tegen het historische centrum van Heemskerk aanligt. Het plangebied zelf is vanaf het einde van de 19de eeuw bebouwd geweest en de resten van deze bebouwing kunnen nog in de bodem aanwezig zijn. Over het algemeen kunnen er binnen het plangebied, gelet op de landschappelijke context, resten vanaf het Neolithicum tot en met de Nieuwe Tijd voor komen. Gezien de grote hoeveelheid archeologische resten uit de periode IJzertijd-Nieuwe Tijd die in de omgeving van het plangebied zijn aangetroffen, geldt er een zeer hoge verwachting voor resten uit die periode indien sprake is van een intacte bodemopbouw. Voor het Neolithicum en de Bronstijd geldt een middelhoge verwachting en voor de Tweede Wereldoorlog geldt een lage verwachting.

3.2 Selectieadvies

Door de nieuwe bodemingrepen zullen potentieel aanwezige archeologische vindplaatsen verstoord worden. Onder de huidige bebouwing is naar alle waarschijnlijkheid de bodem dusdanig verstoord dat daar geen archeologische resten meer voor zullen komen. Binnen het plangebied zijn echter ook delen die niet (sub)recent bebouwd zijn geweest of waarvan de exacte locatie van de bebouwing niet kan worden vastgesteld.

Op basis hiervan adviseert Hamaland Advies om een verkennend booronderzoek conform de BRL SIKB 4003 uit te voeren. Een verkennend booronderzoek heeft als doel om de bodemopbouw en de mate van intactheid van het bodemprofiel vast te stellen. Zodoende kan worden bepaald of er in het plangebied nog intacte archeologische lagen aanwezig (kunnen) zijn. Voorafgaand aan het booronderzoek is een Plan van Aanpak opgesteld³⁷. De boringen zullen buiten de bestaande bebouwing en buiten de aanwezige kabels en leidingen worden gezet.

³⁷ Bosman en Van der Kuijl, 2023.

3.3 Voorbehoud

Het uitgevoerde onderzoek is op zorgvuldige wijze verricht volgens de algemeen gebruikelijke inzichten en methoden. Het archeologisch onderzoek is erop gericht om de kans op het aantreffen dan wel vernietigen van archeologische waarden bij bouwwerkzaamheden in het plangebied te verkleinen.

Wij wijzen erop dat het selectiebesluit van het bevoegd gezag af kan wijken van het selectieadvies van Hamaland Advies.

Verder dient te allen tijde bij het afgeven van een omgevingsvergunning de wettelijke meldingsplicht (Erfgoedwet 1-7-2016, art. 5.10 en 5.11) kenbaar te worden gemaakt, om het documenteren van toevalsvondsten te garanderen: *“Degene die anders dan bij het doen van opgravingen een zaak vindt waarvan hij weet dan wel redelijkerwijs moet vermoeden dat het een monument is (in roerende of onroerende zin), meldt die zaak zo spoedig mogelijk bij onze minister”*. Deze aangifte dient te gebeuren bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in Amersfoort en de verantwoordelijke ambtenaar van de Gemeente Heemskerk.

Gebruikte literatuur

Rapporten

- Bakker, H. de & J. Schelling, 1989. *Systeem van bodemclassificatie voor Nederland; de hogere niveaus*. Wageningen.
- Berendsen, H.J.A., 2004. *Landschappelijk Nederland. De fysisch-geografische regio's*. Assen
- Berendsen, H.J.A., 2008. *De vorming van het land, inleiding in de geologie en de geomorfologie*. Assen (Fysische geografie van Nederland).
- Briels, I.R.P.M., 2011. *Vijverpartijen Maerten van Heemskerckstraat / Karsthoffstraat te Heemskerk*. Weesp.
- De León Subías, D., 2021. *Burgemeester Nielenplein 44, Heemskerk. Gemeente Heemskerk. Inventariserend veldonderzoek d.m.v. Proefsleuven en Opgraven landbodems*. DDS-rapport 2614. Noordwijk.
- Hebinck, K.A., 2009. *Een archeologisch bureau-onderzoek en inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van boringen aan de Beethovenstraat te Heemskerk (NH)*. ARC-rapport 2009-221. Geldermalsen.
- Jezeer, W., 2008. *Poelenburgplantsoen*. ADC-rapport 1553. Amersfoort.
- Lange, S./E.A. Besselsen/H. van Londen, 2004: *Het Oer-IJ estuarium. Archeologische kennisinventarisatie (AKI)*. Amsterdam (AACpublicaties 12).
- Salomons, K.T. en A. Hakvoort, 2013. *Inventariserend veldonderzoek middels proefsleuven Slotheerenbuurt, gemeente Heemskerk*. Hollandia-reeks 453. Zaandijk.
- Vaars, J.P.L., 2019. *Archeologisch booronderzoek project wisselwoningen, Bilderdijkstraat 14 te Heemskerk, gemeente Heemskerk (NH)*. MUG-rapport 2019-88. Leek.

Geraadpleegde websites

<http://zoeken.cultureelerfgoed.nl>; Archis3 voor informatie over vondsten, onderzoeken, Bonneblad, minuutplan 1811-1932 en OAT, geomorfologie, bodem, grondwater, RD-coördinaten, hoogtekaart, kadaster, luchtfoto 2009

<https://archis.cultureelerfgoed.nl/#/> voor doen van melding

www.oldmapsonline.org voor oude kaarten van voor 1800

www.topotijdreis.nl voor informatie historische kaarten vanaf 1845

www.dans.easy.nl voor rapporten

www.dinoloket.nl voor informatie over ondergrondse boringen en grondwater

www.bodemloket.nl voor bodemkwaliteitsgegevens

<https://www.ikme.nl> voor de kaart van militair erfgoed

www.ruimtelijkeplannen.nl Bestemmingsplan

<https://www.historischekringheemskerk.nl/over-heemskerk/> Geschiedenis Heemskerk

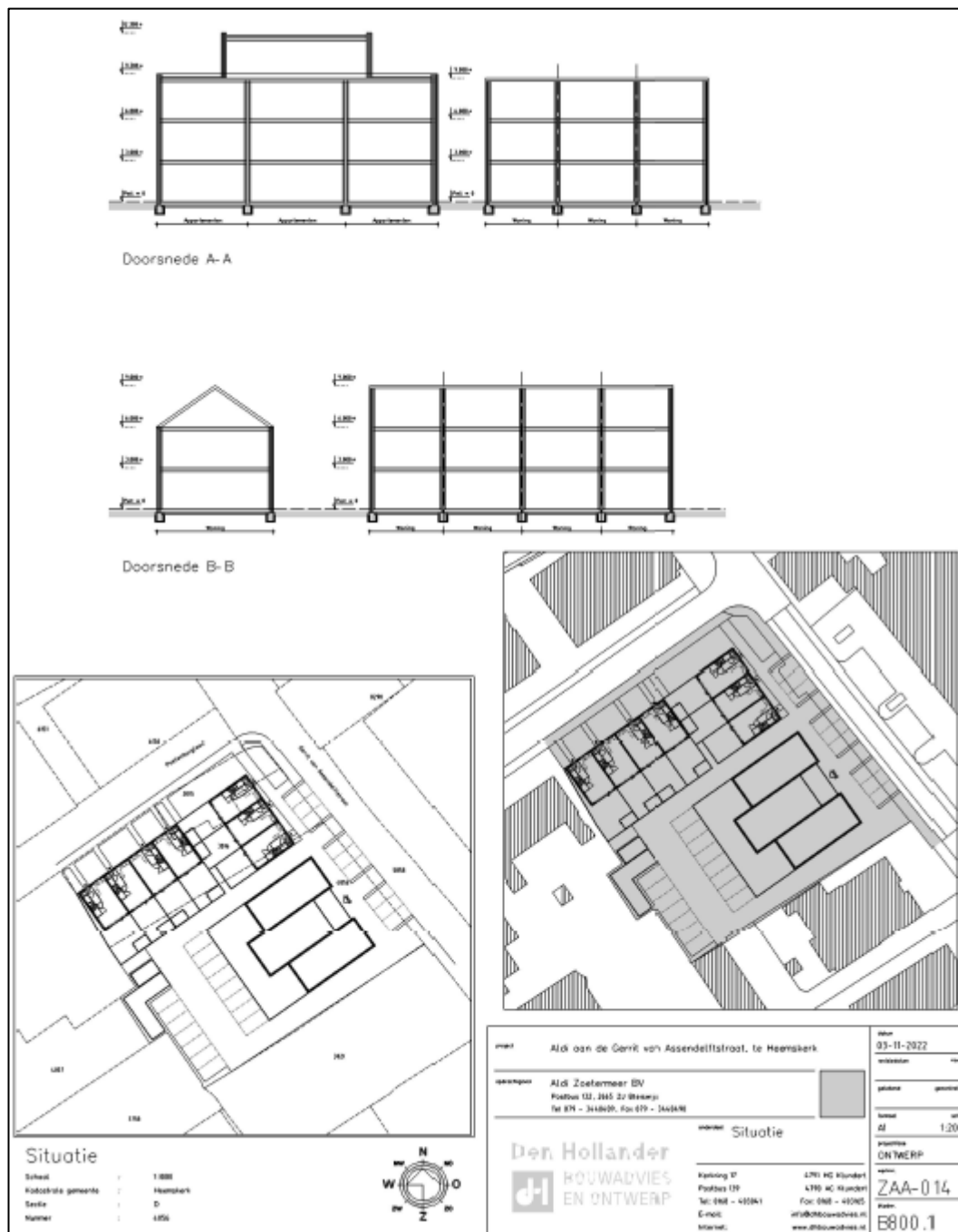
Project : BO Plangebied Aldi Gerrit van Assendelftstraat 32 te Heemskerk, Gemeente Heemskerk
Kenmerk : EBM/ALG/HAMA/224201

BIJLAGEN

Project : BO Plangebied Aldi Gerrit van Assendelftstraat 32 te Heemskerk, Gemeente Heemskerk
Kenmerk : EBM/ALG/HAMA/224201

Bijlage 1: Inrichtingsplan en dwarsdoorsnede nieuwbouw (bron:
opdrachtgever)

Project : BO Plangebied Aldi Gerrit van Assendelftstraat 32 te Heemskerk, Gemeente Heemskerk
 Kenmerk : EBM/ALG/HAMA/224201

Project : BO Plangebied Aldi Gerrit van Assendelftstraat 32 te Heemskerk, Gemeente Heemskerk
Kenmerk : EBM/ALG/HAMA/224201

Bijlage 2: Overzicht van archeologische en geologische perioden

Project : BO Plangebied Aldi Gerrit van Assendelftstraat 32 te Heemskerk, Gemeente Heemskerk
Kenmerk : EBM/ALG/HAMA/224201

Ouderdom in jaren	Chronostratigrafie				MIS	Lithostratigrafie				
	Holoceen				1	Formaties: Naaldwijk (marien), Nieuwkoop (veen), Echteld (fluviaal)				
11.755	Kwartair	Laat	Laat	Weichsellen (ijstijd)	Laat-Weichsellen (Laat-Glaciaal)	Late Dryas (koud)	Formatie van Kreftenheye	Formatie van Boxtel	Formatie van Beegden	
12.745						Allerød (warm)				
13.675						Vroege Dryas (koud)				
14.025						Bølling (warm)				
15.700						Laat-Pleniglaciaal				
29.000					Midden-Weichsellen (Pleniglaciaal)	Midden-Pleniglaciaal				3
50.000						Vroeg-Pleniglaciaal				4
75.000						Vroeg-Weichsellen (Vroeg-Glaciaal)				5a
					5b					
					5c					
	5d									
115.000	Eemien (warme periode)				5e	Eem Formatie				
130.000	Midden	Midden	Midden	Saalien (ijstijd)	6	Formatie van Urk				Formatie van Drente
370.000										Formatie van Peelo
410.000				Formatie van Sterksel						
475.000										
850.000				Vroeg	Vroeg	Vroeg	Pre-Cromerien			
2.600.000										

Project : BO Plangebied Aldi Gerrit van Assendelftstraat 32 te Heemskerk, Gemeente Heemskerk
Kenmerk : EBM/ALG/HAMA/224201

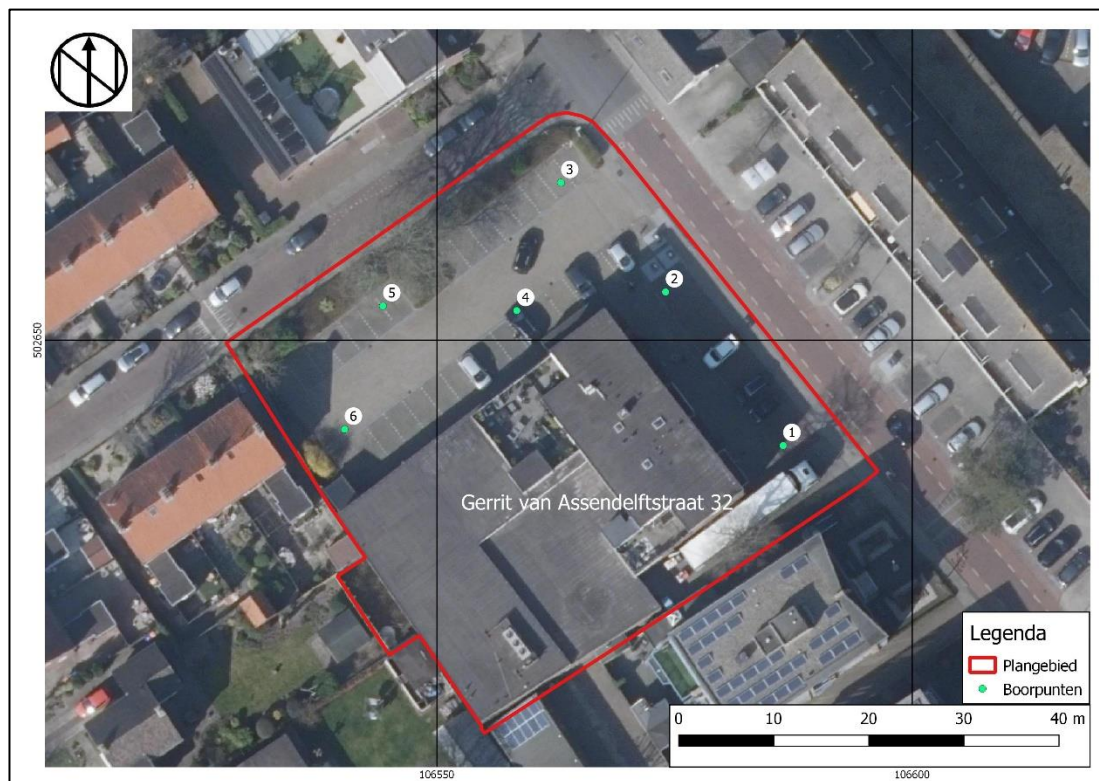
Cal. jaren v/n Chr.	¹⁴ C jaren	Chronostratigrafie		Pollen zones	Vegetatie	Archeologische perioden	
1950	0	Laat	Subatlanticum koeler vochtiger	Vb2	Loofbos eik en hazelaar overheersens haagbeuk veel cultuurplanten rogge, boekweit, korenbloem	Nieuwe tijd	
1500				Vb1		Middeleeuwen	
450				Va		Romeinse tijd	
0		Holoceen	Subboreaal koeler droger	IVb	Loofbos eik en hazelaar overheersens beuk>1% invloed landbouw (granen)	IJzertijd	
12				IVa		Bronstijd	
800	815					Neolithicum	
2000	2650	Midden	Atlanticum warm vochtig	III	Loofbos eik, els en hazelaar overheersens in zuiden speelt linde een grote rol	Mesolithicum	
3755	5000						
4900							
5300		Vroeg	Boreaal warmer	II	den overheerst hazelaar, eik, iep, linde, es	Mesolithicum	
7020	8000						
8240	9000						
8800		Vroeg	Preboreaal warmer	I	eerst berk en later den overheersend	Mesolithicum	
11.755	10.150	Laat-Pleistoceen Weichselien (ijstijd)	Laat-Weichselien (Laat-Glaciaal)	Late Dryas	LW III	parklandschap	Laat-Paleolithicum
12.745	10.800			Allerød	LW II	dennen- en berkenbossen	
13.675	11.800			Vroege Dryas	LW I	open parklandschap	
14.025	12.000			Bølling		open vegetatie met kruiden en berkenbomen	
15.700	13.000	Laat-Pleistoceen Weichselien (ijstijd)	Midden-Weichselien (Pleniglaciaal)			perioden met een poolwoestijn en perioden met een toendra	Midden-Paleolithicum
35.000							
75.000						perioden met bos en perioden met een subarctisch open landschap	
115.000		Midden-Pleistoceen	Vroeg-Weichselien (Vroeg-Glaciaal)			loofbos	Midden-Paleolithicum
130.000						Eemien (warme periode)	
		Midden-Pleistoceen	Saalien (ijstijd)				Vroeg-Paleolithicum
300.000		Midden-Pleistoceen	Saalien (ijstijd)				Vroeg-Paleolithicum

Chronostratigrafie voor Noordwest-Europa volgens Zagwijn (1974), Vanderberghe (1985) en De Mulder *et al.* (2003). Lithostratigrafie volgens De Mulder *et al.* (2003). Marien isotop stadium (MIS) volgens Bassinot *et al.* (1994). Atmosferische data volgens Stuiver *et al.* (1998). Zuurstofsotop calibratie (OxCal) versie 3.9 Bronk Ramsey (2003), toegepast op het Laat-Weichselien en het Holoceen. Archeologische periode-indeling en ouderdom volgens de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB). Vegetatie bewerkt volgens Berendsen (2000). Pollenzones volgens P. Vos & P. Kien (2005).

Project : BO Plangebied Aldi Gerrit van Assendelftstraat 32 te Heemskerk, Gemeente Heemskerk
Kenmerk : EBM/ALG/HAMA/224201

Bijlage 3: Concept boorpuntenkaart

Project : BO Plangebied Aldi Gerrit van Assendelftstraat 32 te Heemskerk, Gemeente Heemskerk
Kenmerk : EBM/ALG/HAMA/224201

Boorpuntnummer	X-Coördinaat	Y-Coördinaat	Z-Hoogte in meter +NAP
1	106586	502639	1,3
2	106574	502655	1,4
3	106563	502667	1,4
4	106558	502653	1,3
5	106544	502654	1,4
6	106540	502641	1,3